

2 Eylül 2024

Adalet İstatistikleri Kalkınmaya Stratejik Destek Vermelidir!

2024-2025 Adli Yılı başlarken, kalkınmamıza stratejik katkı verecek şekilde geliştirilmesi dileği ile adalet istatistikleri hakkında aşağıdaki önerilerimizi kamuoyunun bilgisine sunarız.

Adalet istatistikleri yayınlama görevi

Ülkemizin resmi adalet istatistiklerini, Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü her yıl yayınlamaktadır. Genel Müdürlüğün web sayfasında “istatistik misyonu”, “adalet sistemiyle ilgili politikaların oluşturulması amacıyla [...] kaliteli, güncel, tarafsız ve uluslararası standartlara uygun istatistikler üretmektir” diyerek açıklanmış, uzak görüşlü hedefler (vizyon) belirtilmemiş, burada misyonun tekrar edilmesiyle yetinilmiştir.

Adalet istatistiklerinin stratejik önemi

Ekonomik güçlenme ile milli gelir ve refah artışı, makro düzeyde yönetim kararlarının âdil, isabetli ve zamanında alınması ile, mikro düzeyde ise tedarik zincirinden nihai ürünün tüketilmesine kadar üretim ve tüketim zincirindeki tüm hukuki ilişkilerin sağlıklı ve verimli işlemesi ile mümkündür. Bunu sağlamak ise tüm ekonomi aktörleri arasında ortaya çıkması doğal olan uyumsuzlukları etkin olarak çözmeye, yargının bu görevini etkin olarak yerine getirmesine ve her alanda ve herkese karşı hukukun üstünlüğünü gerçekleştirmesine bağlıdır.

Adalet istatistikleri, ekonominin üstünde yükseldiği bütün bu ilişkilerde makro ve mikro düzeyde ortaya çıkan sorunları, niteliklerini, sayılarını ve yargının bu sorunları çözme performansını, dolayısıyla, ekonominin performansını etkileyen, sosyal hayata, üretim ve tüketim ilişkilerine ilişkin sorunları ortaya koyan belgelerdir.

Örneğin profesyonel yöneticilere mahsus güveni kötüye kullanma ve zimmet suçlarıyla etkin mücadele etmemek, işletmelerin profesyonel yönetime geçmesini, kurumlaşmasını zorlaştırmakta, dolayısıyla KOBİ'lerin büyümesine ve ölçek ekonomisine uygun rekabet gücü kazanmasına engel olmaktadır.

Şirketlerde, ortaklar arasında çıkan uyuşmazlıkların etkin ve hızlı çözülememesi, bu işletmelerin gelişmeye kapalı bir aile içi şirket olarak kalmasına neden olmakta, farklı güç, yetkinlik ve kaynaklara sahip olanların bir araya gelerek güçlerini birleştirdiği ortak işletmelere dönüşmelerini engellemekte, pek çok güzide işletmenin basit uyuşmazlıklar nedeniyle yok olması ile sonuçlanmaktadır.

Dolayısıyla adalet istatistikleri, ekonomiyi doğrudan ve dolaylı etkileyen ilişkilerde ortaya çıkan uyuşmazlıklara ve yargının bunları çözmekteki başarısına ilişkin sağlıklı veri üreterek, ekonomik gücümüze, rekabetçiliğimize ve refahımızı artırmaya stratejik katkı sağlayabilir.

Bu nedenledir ki adalet istatistiklerinin, ülkemizin kalkınmasına stratejik destek verecek kapsam ve düzende hazırlanması stratejik önem taşır.

Adalet istatistiklerini TÜİK yayınlamalıdır

Yargı hizmetleri ile ilgili politika oluşturmaktan hizmet üretimine kadar hemen her konuda yetki ve sorumluluk sahibi olan Adalet Bakanlığı'nın, kendi görevlerine ilişkin istatistik verilerini toplaması ve yayınlaması doğru değildir. Hizmeti veren kurumun kendi istatistiğini yayınlaması fikri, şeffaflık, hesapverirlik ve nesnellik açısından sorunludur. Verilerin yanlış takdim edebileceği endişesi bile istatistikten umulan faydanın ortadan kalkması için yeterlidir. Kusursuz olsa bile kendi istatistiğini yayınlayan

kuruma ve verilerine karşı duyulacak şüphe, bu kurumun saygınlığını ve güvenilirliğini zedeler.

Resmi istatistiklerin üretimi ve organizasyonu için 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ile kurulduğuna göre adalet istatistiklerini de Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) yayınlaması doğru olacaktır.

Adalet istatistiklerinin, hizmette kaliteyi sağlayan unsurlar için ayrı ayrı değerlendirme yaparak, sorumlu kurumların performansını sağlıklı değerlendirmeye yeter şekil ve detayda düzenlenmesi gerekmektedir.

Adalet istatistikleri, ülkemizdeki davaların yıllarca sürdüğü gerçeği ve bu süreyi üç-beş aya indirme vizyon ve hedefiyle düzenlenmelidir. Avrupa Konseyi'nin resmi bir kuruluşu olan Avrupa Adaletin Etkinliği Komisyonu (Council of Europe European Commission for the efficiency of justice - CEPEJ) vasıtasıyla benimsenen arkaik kriterlere göre, yıl içinde açılan, sonraki seneye devreden, bozularak gelen ve benzeri dosya sayılarına dayalı çıkarımların ülkemize bir faydası yoktur. Nitekim uluslararası alanda, uluslararası bir sivil toplum kuruluşu olan "World Justice Project"ın yayınladığı "hukukun üstünlüğü" endeksleri, CEPEJ'deki resmi istatistiklerden kat be kat etkili olmaktadır.

CEPEJ vasıtasıyla benimsediğimiz "yıl içinde gelen, temizlenen, geçmiş yıldan ya da gelecek yıla devreden" ve "bozularak gelen" şeklinde sınıflandırılan toplam dosya sayıları, ne yargının performansını sağlıklı değerlendirmeye yaramakta ne de ülkemiz veya vatandaşlar için bir değer taşımaktadır.

Hızla kalkınarak orta gelir tuzağını aşmak isteyen Türkiye'nin ve dolayısıyla Adalet Bakanlığı'nın, yargının hizmetlerini, performansını ve kalitesini bölgeler bazında farklılıklarıyla birlikte ortaya koyacak, sistemin kendi içinde rekabet oluşturacak, ülkenin kalkınmasına stratejik katkı verecek ve aynı zamanda şeffaflık ve hesapverirliğini sağlayacak istatistik kriterler geliştirmesi zorunludur. Bu aynı zamanda Türkiye'nin edilgenlikten çıkarak uluslararası alanda diğer ülkelere önderlik eder hale gelmesi için de gereklidir.

İstatistik belgeleri “okuyucu dostu” olmalıdır

Adalet istatistikleri, yargı yapılanmasına aşına olmayan bir okuyucu varsayılarak düzenlenmeli, kolay okunabilir olmalıdır. Veriler hizmet kurumları arasındaki hiyerarşiye göre değil, yargı hizmetlerinin doğal akış sürecine uygun olarak sunulmalı, okuyucu en ince ayrıntısına kadar verilere erişebilmelidir. Kendi başına bir bütünlük arz eden noterlik, infaz sistemi ve hatta cumhuriyet savcılıklarına ilişkin bilgilerin ayrı bir kitapçık olarak verilmesi düşünülmelidir.

Belgeler, sistemi iyi anlatmalıdır

Adalet Bakanlığı, Hâkimler ve Savcılar Kurulu, adalet komisyonları, cumhuriyet başsavcılıkları, Türkiye Barolar Birliği, barolar, Türkiye Noterler Birliği, noterler ve benzeri idari nitelikteki hizmet unsurlarının sevk ve idaresine ilişkin kurumlar ile hizmetin verilmesinden doğrudan sorumlu olan hizmet birimleri birbirlerinden ayrılmalıdır. Ancak idari birimler ile hizmet birimleri arasındaki ilişkiler açık bir şekilde gösterilmelidir.

Her bir birimin iş akış şemaları, son aşamasına kadar kolayca takip edileceği şekilde verilmelidir. Hizmet birimlerine ilişkin iş akış şemalarında idari birimlerin; ilk derece, istinaf ve temyiz mahkemeleri ve değişik yargı yolları ile ilişkileri kurulmalıdır. Böylece, sistemi hiç bilmeyen birisi dahi bir çırpıda tüm sistemi, idari nitelikteki kurumlar ile hizmet sağlayıcı birimler arasındaki ilişkilerin nasıl olduğunu ve bütün süreci görebilmeli, istatistiki verileri kolayca anlamlandırabilir ve çıkarım yapabilir olmalıdır.

İstatistikler bölgesel, sektörel ve sosyal ayrıntıları vermelidir

Adalet istatistikleri, kalkınma bölgeleri ve istinaf mahkemeleri bazında, iller ve ilçeler detayına kadar inerek ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının, yargının öncelikleri, ihtiyaçları ve performansı üzerindeki etkilerini tam olarak tespit etmeye yarayacak şekilde derlenerek sınıflandırılmış verileri içermelidir.

Veriler ilişkin olduğu, örneğin denizcilik, taşıma, yazılım, uzay ve havacılık, beyaz eşya, ağır sanayi imalatı gibi sektörel bilgiler ile aile, cinsel saldırı, emniyeti suistimal, zimmet ve benzeri nitelikteki bilgileri de içerecek şekilde yayınlanmalıdır.

Hizmet konusu yargısal işin maddi değeri, alınan harç ve sair vergilerin toplamı, uyuşmazlığın çözümü için kullanılan zamanlar birer parasal değere çevrilerek hesaplanmalı ve yargının topluma katma değer mi kazandırdığı yoksa bir yük mü olduğu açıkça görülebilmelidir.

İlçeler, iller, kalkınma ve istinaf bölgeleri ya da sektörler bazında hukuk, ceza, idare ve vergi uyuşmazlıklarının haritası çıkarılmalı ve yayınlanmalıdır.

Yargı yolu hizmet birim istatistikleri bütünleşik olmalıdır

Hizmetlere ilişkin istatistikler, Türkiye'nin benimsediği “yargı yolu ayrılığı”na uygun olarak, adli yargı hukuk, adli yargı ceza, idari yargı idare ve vergi mahkemeleri yargı yolları için ayrı ayrı düzenlenmelidir. Aynı yargı yoluna ilişkin değişik seviyede birimler tarafından verilen hizmetlere ilişkin verilerin ilk derece, istinaf ve temyiz mahkemeleri sırasıyla verilmelidir. Böylece sıradan bir okuyucu bir yargı yolundaki işin hangi süreci izleyeceğini ve her aşamada ne kadar süre alacağını, bozma, görevsizlik ve benzeri sorunlarla ne sıklıkla karşılaşabileceğini öngörebilmelidir.

Türkiye’de o istatistik yılında görev yapmış tüm mahkemelerin verileri, mahkeme türlerine, görev yaptıkları illere, illerin içinde yer aldığı kalkınma bölgeleri ve istinaf mahkemeleri bölgelerine göre sınıflandırılarak yayınlanmalıdır. Her bir mahkemenin üstlendiği işler, işin başlamasından kesin olarak sonlanmasına kadar geçen süre, bu süreçte yaşanan hâkim, savcı ve avukat değişimleri, bu görevliler hakkında yapılan şikâyet, soruşturma, reddi hâkim, bozma, onama ve sair usul işlemlerinin sayısı ve niteliğine ilişkin veriler, adliyeler, iller, kalkınma bölgeleri, istinaf çevreleri ve Türkiye geneli olarak yayınlanmalıdır.

Cumhuriyet savcılıklarına ilişkin bilgiler ek olarak ayrı yayınlanmalıdır. Mevcutta yayınlanan verilerden daha fazlası ve detay verilmesi yatırımcıların

ve hatta güvenlik ve benzeri alanlarda kamusal görev yapanların ilgili bölgeyi daha iyi analiz etmelerine yardımcı olacaktır.

İcra iflas daireleri mercileri ve keza infaz savcılıkları, nitelikleri itibarı ile yargı mercileri değil icra mercileridir. Bunlara ilişkin verilerin yine ayrı kitapçık halinde verilmesi ve verilen detayların çeşitlendirilmesi uygun olacaktır.

Anayasa Mahkemesi'ne, Uyuşmazlık Mahkemesi'ne ve olağan bir yargı mercii niteliğinde olmayıp yargısal danışma organı niteliğindeki Danıştay 1. Dairesi'ne ve varsa benzer nitelikteki diğer merci ve dairelere ilişkin verilerin ayrı kitapçıklar halinde yayınlanması uygun olacaktır.

Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvurulara ilişkin istatistiklerin, toplu olarak yayınlanmalarının dışında başvuruların ilgili olduğu adli hukuk, adli ceza ve idari yargı yollarına ilişkin olarak ayrılması ve bu yargı yollarına ilişkin istatistiklerin devamında o yola ilişkin verilerin ayrılarak yayınlanması uygun olacaktır. Böylece yargı sistemi kendinin hesapverir olduğunu göstermiş ve “Bu yargı yoluna ilişkin şu bireysel başvurular ortaya çıkmıştır” şeklinde bir mesaj vermiş olacaktır. Bireysel başvuru istatistiklerinden başvuru konusu yargılamanın yapıldığı merci, başladığı ve sonlandığı tarih ile bireysel başvurunun yapıldığı tarih ile sonlandırıldığı tarih, kararların niteliklerine (ihlal, usulden ret, ihlal olmadığına, tazminat komisyonuna havale ve başvurunun incelenmemesine) dair bir ayrımla verilmesi uygun olacaktır.

Yargı hizmet birimleri arasındaki ilişkilere, görevsizlik, yetkisizlik ve benzeri kararlara, bozma ve onama kararlarına, istinafa ve temyize götürülen kararlara ilişkin istatistikler yayınlanmalı ve aralarındaki ilişkilerin niteliği ortaya konulmalıdır.

Hizmet mensupları istatistikleri hakkında

Yargı hizmet mensuplarına ve demografik özelliklerine ilişkin veriler toplu olarak sunulduğu gibi, her bir yargı yolu için ayrı ayrı olarak da verilmelidir.

Mahkemelerdeki insan kaynakları bilgileri Anayasa Mahkemesi, Yargıtay'ın hukuk ve ceza daireleri, Danıştay'ın dava daireleri, istinaf mahkemeleri, ilk derece mahkemeleri gibi yargı birimlerimizin insan kaynakları, üye sayıları, raportör ve tetkik hâkim sayıları ile üye başına düşen tetkik hâkimi, üye, ek olarak raportör başına düşen dosya sayıları karşılaştırmalı olarak verilmeli ve hizmet kurumları arasında rekabet geliştirilmelidir.

İstatistik raporlarında, her yıl için ayrı ayrı, o yıl görev yapmış hâkim, savcı ve avukat ile sair adli görevlilerinin toplam sayıları ve bu toplamları oluşturan hukuk, ceza ve idare mahkemesi hâkimlerinin sayıları, meslekte kıdem ve tecrübeleri, mesleğe kabul edilirken diplomalarında ve sınavlarda aldıkları puanları belirtilmelidir.

Adli istatistiklerde avukatlara ilişkin bilgiler de hâkim ve savcılarla birlikte verilmeli, yargı mensuplarının hâkim ve savcılardan ibaret olduğu algısı sonlandırılmalıdır. Bilgiler, hâkim, savcı, avukat, noter, bilirkişi ve sair adli görevliler olarak sıralanabilir. Hâkim başına düşen avukat sayısı gibi bir gösterge de belgeye eklenmeli, avukat başına düşen dosya sayısı, nitelikleri gibi hizmeti geliştirmeye ve etkin planlamaya yarayacak bilgiler paylaşılmalıdır.

Yargı mensuplarının kendi içinde bir yandan görev yaptıkları süre (kıdem), diğer yandan halihazırda buldukları mevki (başkan, kıdemli üye, üye, tetkik hâkimi ve yardımcı) ya da (savcı, başsavcı, yardımcı) bilgileri de bu raporlarda yer almalıdır.

Avukatlar kendi aralarında, örneğin “ilk 5 yılı içinde olan, meslek kıdemi 5-15 yıl arasında olan, meslek kıdemi 15-25 yıl, 25-40 yıl ve 40 yıldan fazla olanlar” ve ayrıca “serbest çalışanlar, avukat yanında çalışanlar, kurumlarda, kamuda ve benzerlerinde ücretli çalışanlar, yanında avukat çalıştıranlar” gibi kriterlere göre gruplandırılmalı ve bunlar istatistiklere yansılmalıdır.

Tayinlerle görev yerleri değiştirilen hâkim ve savcılarının görev yerleri, görev yaptıkları süreler, baktıkları dosyaların sayısı ve nitelikleri, o dosyalar vesilesi ile ilişki kurdukları avukat, bilirkişi ve sair kimseler ve yaptıkları işlemlere ilişkin veriler, verilen kararlara etkilerini değerlendirmeyi mümkün kılacak şekilde açıklanmalı, kolayca erişilebilir olmalıdır.

Hukuk meslek mensuplarının her birisinin o sene içinde ilgilenmiş oldukları dava ve sair işlerine, vermiş oldukları kararların tamamına ilişkin veriler yayınlanmalı, bunlara ilişkin veri tabanlarına, istatistiki dayanakları olan kararlara ve sair belgelere kolayca erişilebilmeli, bu belgeler indirilebilir olmalıdır.

Meslek mensuplarının yıl içinde gerçekleşen tayin, terfi, istifa, azil, şikâyet, soruşturma, disiplin cezası, reddedilmesi gibi hususlara da istatistiklerde yer verilmelidir.

Yargısal meslek gruplarının brüt gelirleri, yararlandıkları yan ödemeler, ödedikleri vergiler, sosyal güvenlik primlerine ilişkin bilgiler, toplam olarak, ortalama, medyan ve kıdem gruplarına göre ayrı ayrı yayınlanmalı, bir yandan oluşan hukuk ekonomisi diğer yandan bu kesimlerin ekonomik durumu hakkında gerçekçi bilgiler verilmelidir. Hâkim, savcı ve avukatlar için bütçeden ne oranda katkı sağlandığı, vatandaş tarafından verilen ücretler, yan haklar, verilen maaş ve sair kaynaklar, ilçeler, iller, kalkınma ve istinaf bölgeleri ile Türkiye geneli olarak yayınlanmalıdır.

Yargı hizmet türlerine ilişkin veriler hakkında

Her bir yargı hizmetine ilişkin verilerin bütün yargı yollarında, dallarda aynı standart ve detaylarla raporlanması oldukça değerlidir. Bundan, bir yandan ülkedeki güvenlik haritası çıkarılırken diğer yandan insan kaynaklarının dağılımı, hangi yörelerde hangi yetkinliklerin daha kolay bulunduğu ve toplumsal davranış kültürleri tespit edilebilmektedir. Bu da girişim, üretim ve verimliliği doğrudan etkileyen kararlar alınmasına zemin oluşturmaktadır. Bu açıdan bakıldığında bu bilgilerin ülkenin stratejik amaçlarına uygun ve her bir amacı ilgilendiren konuların gruplandırılarak yayınlanması büyük önem arz etmektedir.

Örneğin, fikri ve sınai haklara ilişkin uyuşmazlıkların verileri yöredeki buluş ve yenilikçi düşünce ile girişimlerin yeşerme gücüne işaret ederken, ortaklar arası uyuşmazlıklar ortak girişimcilik kültürünü anlamaya imkân vermektedir. Ancak bu bilgiler anlamlı olarak birleştirilerek verilmelidir. Örneğin

kanunlarda her birisi için ayrı bir maddede verilen bir suçun hafifletilmiş hali, indirim sebebi gibi halleri ayrı ayrı değil, bir bütün olarak verilmelidir.

İstisnai olaylar ve durumlar için ayrı bir istatistik raporu yayınlanmalıdır. Ortalama veya medyan çanının altında ve üstünde kalanlar için ayrı ayrı veri setleri yayınlanmalı ve bu durumlar için daha detaylı incelenmeye elverişli bilgiler sunulmalıdır. Bu istisnai durumlar mutlaka ve en uçtakiler ile örneklenenler yıllandırılarak ve dava hikayesi de verilerek irdelenmeli, her aşamasına ilişkin bilgilere ve belgelere çevrimiçinden ulaşma imkânı olmalıdır.

Dosyalar özgün tek numara ile takip edilmeli ve yıllandırılmalıdır

Adli istatistiklere yargı mercilerindeki işleri yıllandıran bir sistem getirilmeli, istatistiği oluşturulan işler niteliğine göre ayrıştırılarak, ilk derece, istinaf ve temyiz aşamaları hem birbiri arkasına hem de bir bütünlük içinde verilmeli, bunlar bir araya getirilerek çıkarım yapmak kolaylaştırılmalıdır.

Bu çerçevede dosyaların her gittiği yargı merciinde yenisi verilen bir numara ile takip edilmesine son verilmelidir. Zira ilk açılmasının üzerinden yıllar geçmiş olduğu halde istinaftan veya temyizden bozularak gelen bir davaya sanki yeni açılmış gibi numara verilmekte, böylece davaların yıllarca sürdüğü gizlenmiş olmaktadır.

Yargı mercilerine intikal eden her olay hakkında tek ve özgün bir dosya numarası oluşturulmalı, numaradan intikal ettiği yıl ve ay, hangi bölge, şehir ve adliyede başladığı ve intikal eden kaçınıcı olay olduğu ve varsa ihtisas işareti olmalıdır.

Örneğin Haziran 2024'te İstanbul'da, Çağlayan Adliyesi'nde açılan 35657'nci dava fikri haklar marka davası ise dosya numarası 2024/06/01/34/01/35657/FHMA/ olmalı ve bu numara hiç değişmemelidir. Numaranın sonuna 01İSTNF33(1) veya YAR12(1) gibi eklerle hangi aşamada ve mercide olduğunu gösteren işaretler konulmalıdır. Bir dosyaya verilen özgün numara bir daha hiç değişmemeli ve özellikle yıllandırma ile ilgili istatistik verileri bu numaraya ve veriliş tarihine göre oluşturulmalıdır.

Hizmet süreçleri, hedefler ve gerçekleştirmeler

İstatistikler, gelen işlerin en fazla ertesi yıl sonlandırıldığı varsayımı ile hareket ederek incelenen arkaik ölçütlere göre oluşmakta, yargıdaki durumu anlayarak ekonomik ve sosyal ilişkileri planlamaya, yargının görevini ne kadar etkili olarak yerine getirdiğini, eş deyişle performansını ölçmeye ve değerlendirmeye yeterli bilgi ve derinlik içermemektedir.

Meslek mensuplarının yargı mercilerindeki işler için dosya hazırlanması, dilekçe yazımı, okunması, duruşmalar, ara ve nihai kararlar vermek için harcadıkları zamanın kaydı tutulmalı ve her dosya bazında bu bilgilere ilçeler, iller, kalkınma ve istinaf bölgeleri ile Türkiye genelinde ayrı ayrı ve istenilen detayda erişilebilmelidir.

Yargının her hizmet türüne ilişkin standart olarak öngörülen süreçleri, aşamaları, yapılması gereken işlemleri, bu işlemler için taraflara, vekillerine, hâkim ve savcılar ile bilirkişiler ve diğer görevlilere düşen iş yükü, zaman ve hedef süreler tanımlanmalı, istatistik veriler, standartlara ve hedeflere ilişkin gerçekleştirmeleri göstermelidir.

Verilmesi zorunlu (dava, savunma, ikinci dava, ikinci cevap, itiraz) ile (beyan gibi) ihtiyari olan dilekçeler, nitelikleri ve sayfa sayılarına ilişkin istatistikler ve bunlar için ayrılan zaman verilerek, tahmini zorunlu olan ve olmayan işlemler için iş yükünü ortaya koyacak bilgiler sağlanmalıdır.

Mahkemelerin yaptıkları işleri ve iş yükünü tahmin etmek için standart şablon ara kararları, tedbir, tespit ara kararları, çevrimiçi ve yüz yüze duruşmalar, tezkereler, birinci, ikinci ve üçüncü bilirkişi raporları ve ek raporlar, temyiz dilekçeleri, dilekçelerde ortalama temyiz sebepleri gibi bilgiler derlenerek yayımlanmalıdır.

Böylelikle hedeflerle gerçekleştirmeler karşılaştırılarak, karşılaşılan sorunların temel sebepleri veriye dayalı belirlenmeli, çözüm önerileri geliştirmeye zemin sağlanmalıdır.

Yargıdaki dosyalar o anda buldukları hizmet birimine göre yıl içinde temizlenme veya devredilmelerine göre değil yargı sistemine ilk girdiği andan başlayarak yıllandırılmalıdır. Adalet istatistikleri, dosyaların ilk ne zaman

açıldığı ve yargılama sürecindeki (görev, yetki, başka mercie devir, istinaf, bozma, temyiz, onama vb.) manalı her aşamanın bilgilerini içerecek şekilde raporlanmalıdır. Böylece sistemde toplam kaç dosya olduğu, bunların ne kadarının ne kadar süreden beri sistemde var olduğu, her aşamada ne kadar süre geçirdiği gibi bilgiler halka açık olmalıdır. Bu bilgiler verilmeden hizmet birimlerindeki dosyaların sürelerinin ne olduğuna dair çıkarımlar yapmak hatalıdır ve istatistikler bu tür çıkarımları yayınlamamalıdır.

İhtiyati tedbir kararlarının verilme hızı ve etkinliği, önüne gelen uyuşmazlık hakkında yargı hizmet birimlerinin ne kadar hızlı ve etkin olduğunu ortaya koyması nedeniyle önemli bir performans kıstası olmanın yanı sıra yargının toplum için olağan işlevini nasıl gösterdiğini de kanıtlar. Bu nedenle ihtiyati tedbir kararlarının kaç dosyada istendiği, ne kadarının kabul veya reddedildiği ve bu kararların ne kadar sürede verildiği, uyuşmazlık konusunun değeri, kabul kararı verilmiş ise teminat olup olmadığı ve teminatın niteliği ve miktarı, tedbir kararı verilen davalarda uzlaşma ve sulh olup olmadığı ve davanın ne kadar sürede sona erdiği gibi bilgiler tüm kamuoyuna sunulmuş olur.

Davalarda hangi tür kararlar verildiği, (kabul, ret, görevsizlik, yetkisizlik, yargı yolu) karar nitelikleri ile bu kararların verilmesine neden olan (zamanaşımı, hak düşümü, ehliyet yokluğu vb.) sebepler ayrı bir istatistiki veri olarak paylaşılmalıdır. “Sübut bulmama nedeniyle ret” gibi bir kıstas kullanılmamalıdır. Böyle bir kıstas kullanıldığı takdirde “sübut bulma sebebiyle kabul” gibi garip bir kıstas daha kullanmak gerekir ki bu da bu husustaki görüşümüzü doğrulamaktadır.

Saygılarımızla,

Daha İyi Yargı Derneği